

Huvudman

Flens kommun
flenskommun@flen.se

Beslut

Datum 2026-05-27

Dnr SI 2024:8194

Sida 1 (20)

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskolan Stenhammarskolan i Flens kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 15 maj 2025.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Flens kommun en anmärkning avseende brist rörande frånvaro. Flens kommun ska senast **fredag den 18 september 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser undervisning under ledning av lärare, undervisning av legitimerade och behöriga lärare, studiehandledning på modersmålet, individuella studieplaner för nyanlända elever, anmälan till huvudmannen när en frånvaroutredning har inletts, extra anpassningar och särskilt stöd.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:8194) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 genomfört en tillsyn av Stenhammarskolan i Flens kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande att undervisning ska bedrivas under ledning av lärare, elever ska ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare, studiehandledning på modersmålet, individuella studieplaner för nyanlända elever, frånvaro, extra anpassningar och särskilt stöd.

Skolinspektionen har den 15 maj 2025 beslutat att förelägga Flens kommun att vid vite av 1 500 000 kronor senast den 14 november 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande undervisning av behöriga och legitimerade lärare, undervisning bedrivs under ledning av lärare, studiehandledning på modersmålet, individuella studieplaner för nyanlända elever, frånvaro, extra anpassningar och särskilt stöd. Skolinspektionen bedömde att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande.

Flens kommun har den 21 november 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har genomfört ett uppföljningsbesök på skolenheten den 3–5 mars 2026. Skolinspektionen har genomfört intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. statistik över frånvaro för höstterminen 2025 och vårterminen 2026 och frånvaroutredningar, betygskatalog för vårterminen 2025 och höstterminen 2025 samt åtgärdsprogram och beslut om särskilda stödinsatser. Flens kommun har även kommit in med kompletterande uppgifter den 13 april 2026. Huvudmannen har getts tillfälle att yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Flens kommun har följt föreläggandena i beslutet från den 15 maj 2025 samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att

nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Frånvaro

Skolinspektionens tidigare beslut

I beslutet den 15 maj 2025 konstaterade Skolinspektionen att det fanns allvarliga och omfattande brister i skolenhetens arbete med att utreda upprepad eller längre frånvaro samt att informera huvudmannen när en frånvaroutredning har inletts. Tillsynen visade att det fanns ett stort antal elever med upprepad eller längre frånvaro som inte utretts trots att det inte bedömts som obehövt. Tillsynen visade även att rektorn inte informerar huvudmannen när en utredning av frånvaro startats för en elev. Vidare framkom att det vid Skolinspektionens tidigare beslut för Stenhammarskolan (beslut den 10 februari 2023 och uppföljningsbeslut den 14 november 2023) konstaterades brister i skolenhetens arbete med frånvaro. Att det återigen förelåg brister inom området bedömdes som mycket allvarligt.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Utredning för elever med upprepad eller längre frånvaro

Huvudmannen uppger i sin redovisning av vidtagna åtgärder att rektorn ålagt skolenhetens kurator att säkerställa att utredning om frånvaro startas när en elevs frånvaro närmar sig 20 procent. Huvudmannen har utökat kuratoruppdraget för att säkerställa att samtliga elevers frånvaro utreds skyndsamt samt att samråd alltid sker med elev, elevens vårdnadshavare och elevhälsan. Huvudmannen har inkommit med en sammanställning över antalet frånvaroutredningar som påbörjats under oktober och november 2025. Av sammanställningen framgår att utredning påbörjats för 28 elever. Huvudmannen har även inkommit med en sammanställning över samtliga elever vars frånvaro, oavsett giltig eller ogiltig, överstiger 20 procent under perioden augusti till oktober 2025. Av sammanställningen framgår att cirka 200 elever har en frånvaro över 20 procent. Det framgår också huruvida det bedömts som obehövt att starta en frånvaroutredning.

Skolinspektionen har i samband med verksamhetsbesöket tagit del av frånvarostatistik för perioden den 18 augusti 2025 till den 27 februari 2026 och en sammanställning över samtliga frånvaroutredningar som startats under samma period. Av dokumentstudier avseende 24 elever från olika klasser och årskurser vars frånvaro var 20 procent eller högre under aktuell tidsperiod framgår att en utredning om frånvaro startas för samtliga elever, om det inte bedömts som obehövt.

Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framgår att frånvaro bedöms som upprepad eller längre om den överstiger 20 procent på tre månader och ska utredas om det inte bedöms som obehövt att starta en frånvaroutredning. Obehövt att starta en frånvaroutredning anses vara om eleven exempelvis har godkänd ledighet eller ett känt sjukdomstillstånd. Detta avser såväl giltig som ogiltig frånvaro. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att även frånvaro som understiger 20 procent på tre månader kan utredas om det inte bedöms som obehövt.

Av intervjuer med lärare framgår att det finns fyra elever med frånvaro mellan 10,4 procent och 22,3 procent under perioden den 18 augusti 2025 till och med den 27 februari 2026 som lärarna bedömer har en upprepad eller längre frånvaro och att en frånvaroutredning behöver startas för eleverna. Av intervju med rektorn framgår att en frånvaroutredning inte har inletts för dessa elever. Enligt rektorn har elevernas mentorer inte meddelat rektorn och elevhälsoteamet att elevernas frånvaro behöver utredas. Av intervju med rektorn framgår vidare att lärare ska meddela rektorn och elevhälsan om det är behövt att utreda frånvaron för elever med frånvaro som understiger 20 procent. Rektorn uppger att denna rutin måste implementeras hos lärarna.

Under verksamhetsbesöket får Skolinspektionens utredare ta del av 12 genomförda frånvaroutredningar. I åtta av dessa utredningar saknas dokumenterade åtgärder. I samtliga utredningar saknas även information om elevhälsans delaktighet. Av intervjuer med lärare framgår att skolenhetens kurator ansvarar för att starta utredning av frånvaro. Utredningen genomförs av mentor med stöd av kurator. Enligt lärarna kan mentor på egen hand starta en utredning av frånvaro. Mentor meddelar då rektorn att en frånvaroutredning inletts. Lärarna uppger att elevhälsan i dessa fall är delaktig utifrån elevens behov. Vidare framgår av intervjuer med lärare att åtgärder genomförs för att få tillbaka eleven till undervisningen. Exempel på åtgärder är stödsamtal med kurator eller skolsköterska. Dessa åtgärder ska dokumenteras i frånvaroutredningen eller i elevens akt men det görs inte alltid.

Av intervju med rektorn framgår att rektorn inte kan säkerställa att samråd sker med elevhälsan i genomförandet av en elevs utredning av frånvaro om mentor startar utredningen på egen hand. Vidare framgår att åtgärder inte alltid dokumenteras när en utredning av frånvaro genomförs. Rektorn uppger att det saknas dokumenterade åtgärder i fyra av de frånvaroutredningar som Skolinspektionen granskat.

Anmälan till huvudmannen när en frånvaroutredning har inletts

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder samt av intervju med rektorn framgår att rektorn anmäler till huvudmannen när en

frånvaroutredning inletts. Av inkommen sammanställning över frånvaroutredningar framgår att rektorn anmält till huvudmannen när en frånvaroutredning inletts.

Rättslig reglering

Utredning för elever med upprepad eller längre frånvaro

Av skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. (7 kap. 19 a § första stycket skollagen)

Av skollagen framgår vidare att huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens grundskola fullgör sin skolgång. (7 kap. 22 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att arbetet med att upptäcka och agera tidigt för att motverka frånvaro hos elever är en av de mest grundläggande åtgärderna som skolan och samhället kan vidta för att fånga upp elever som riskerar att inte nå kunskapskraven och gå miste om den utbildning som de har rätt till. Vidare framgår att fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Det anges också att det är av största vikt att resultatet av en utredning av upprepad eller längre frånvaro ska utmynna i sådana åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro. Det förutsätts i förarbetena att frånvaroutredningen och arbetet med frånvaron dokumenteras. (prop. 2017/18:182, s. 56–62)

Anmäla till huvudmannen när en frånvaroutredning har inletts

Av skollagen framgår att när en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § tredje stycket skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Utredning för elever med upprepad eller längre frånvaro

Skolinspektionen bedömer att det fortsatt föreligger brister i skolenhetens arbete med att utreda upprepad eller längre frånvaro.

Av utredningen i ärendet framgår att elever som har över 20 procents frånvaro under tre månader bedöms ha en upprepad eller längre frånvaro. Vilket innebär att frånvaron ska utredas om det inte bedöms som obehövligt. Utredningen visar vidare att frånvaron ska utredas om den understiger 20 procent om den bedöms som upprepad eller längre och det

inte bedöms som obehövt att starta en frånvaroutredning. Av granskade dokument samt av intervjuer framgår att utredning startas för elever med en frånvaro över 20 procent, om det inte bedöms som obehövt. Av intervjuer framgår dock att en utredning av frånvaro inte alltid startas för elever som bedöms ha upprepade eller längre frånvaro om elevers frånvaro är under 20 procent, även om det inte bedömts som obehövt att starta en utredning. Skolinspektionen bedömer därför att verksamheten vid Stenhammarskolan fortsatt inte fullt ut uppfyller författningarnas krav avseende att skyndsamt utreda elevers upprepade eller längre frånvaro.

Vidare framgår det att man vid skolenheten, efter att frånvaron utretts, vidtar åtgärder för att komma till rätta med elevernas frånvaro. Däremot framkommer att dessa åtgärder inte alltid dokumenteras, vilket utgör en brist.

Anmäla till huvudmannen när en frånvaroutredning har inletts

Skolinspektionen bedömer dock att verksamheten numera uppfyller författningarnas krav avseende att anmäla till huvudmannen när en frånvaroutredning har inletts. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Flens kommuns verksamhet vid Stenhammarskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller frånvaro. Utredningen visar att det finns ett fåtal elever med upprepade eller längre frånvaro där utredning inte påbörjats. Dock framgår av tillsynen att skolenheten följer upp elevernas frånvaro och att utredning påbörjats för en stor andel elever på skolenheten och att skolenheten genomfört ett omfattande förändringsarbete för att säkerställa att alla elever med upprepade eller längre frånvaro utreds, om det inte bedöms som obehövt och att åtgärder sätts in för att komma till rätta med elevernas frånvaro. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Flens kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning bedrivs under ledning av lärare

Skolinspektionens tidigare beslut

I beslutet den 15 maj 2025 konstaterade Skolinspektionen att undervisningen i skolenhetens särskilda undervisningsgrupp och i

förekommande fall även undervisning som bedrevs enskilt inte bedrevs under ledning av lärare och skolenheten levde därför inte upp till författningarnas krav.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Undervisning i särskild undervisningsgrupp och enskild undervisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att det på skolenheten finns två särskilda undervisningsgrupper som benämns "Lilla gruppen". De särskilda undervisningsgrupperna är årskursindelade där grupp 1 består av årskurserna 2–5 och grupp 2 består av årskurserna 6–9. Huvudmannen har i samband med redovisningen inkommit med en förteckning över samtliga elever vars undervisning bedrivs i särskild undervisningsgrupp. Av förteckningen framgår bland annat vem som bedriver undervisning för eleverna i respektive ämne. Huvudmannen har även inkommit med en lärarförteckning där det framgår att undervisande personal är anställda som lärare.

Av intervjuer med personal i de särskilda undervisningsgrupperna och rektorn framgår att undervisningen i de särskilda undervisningsgrupperna numera bedrivs under ledning av lärare. Rektorn uppger i intervju att undervisningen för elever i årskurs 2–5 bedrivs av legitimerade och behöriga lärare. Undervisningen för elever i årskurs 6–9 bedrivs framför allt av lärare som saknar legitimation. Av intervjun framgår vidare att legitimerade och behöriga lärare kommer till gruppen och genomför undervisning vid vissa tillfällen.

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare och rektorn framgår vidare att de elever vars undervisning bedrivs enskilt får undervisning av legitimerade och behöriga lärare.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att med undervisning avses processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

Av skollagen framgår även att en legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 2 kap. 13 § tredje stycket och den som bedriver undervisning i fall som avses i 17 § och 18 § andra stycket 1–3. (2 kap. 15 § skollagen)

Av skolförordningen framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning

som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Undervisning i särskild undervisningsgrupp och enskild undervisning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende att undervisningen i skolenhetens särskilda undervisningsgrupper och undervisning som bedrivs enskilt numera bedrivs under ledning av lärare. Tillsynen visar att huvudmannen säkerställt att undervisningen bedrivs under ledning av lärare i de särskilda undervisningsgrupperna samt för de elever vars undervisning bedrivs enskilt. Skolinspektionens föreläggande har således följts i denna del och verksamheten uppfyller författningarnas krav. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Skolinspektionens tidigare beslut

I beslutet den 15 maj 2025 konstaterade Skolinspektionen att det fanns brister i skolenhetens arbete med att erbjuda elever undervisning av legitimerade och behöriga lärare. Tillsynen visade att undervisningen på Stenhammarskolan utgick från ett klassläraresystem och att den inte organiserades utifrån lärarnas behörigheter. Detta avsåg framför allt undervisning i förskoleklass upp till årskurs 5 men även i vissa ämnen på högstadiet. Vidare framkom att det vid Skolinspektionens tidigare beslut kring Stenhammarskolan (beslut den 10 februari 2023 och uppföljningsbeslut den 14 november 2023) konstaterades brister i skolenhetens arbete med att se till att undervisning bedrivs av legitimerade och behöriga lärare.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder och av intervjuer med lärare och rektorn framkommer att tjänstefördelningen på skolenheten från och med höstterminen 2025 utgår från lärares legitimationer och behörigheter. Vidare framgår att detta avser samtliga stadier på skolenheten. Av intervjuer med lärare framgår bland annat att förändringar gjorts i ämnena engelska, svenska, svenska som andraspråk och teknik för att undervisningen i så stor utsträckning som möjligt ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare. Lärare uppger i intervjuer att undervisning i de naturorienterande ämnena på högstadiet fortsatt bedrivs

av lärare som inte är behöriga då det saknas legitimerade och behöriga lärare i dessa ämnen på skolenheten.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder samt av intervjuer med lärare och rektorn framkommer att huvudmannen regelbundet annonserar efter legitimerade och behöriga lärare i de ämnen där det saknas behöriga lärare. Rektorn uppger att en lärare i årskurs 4–6 anställts efter rekrytering men att det fortfarande saknas legitimerade och behöriga lärare på skolenheten i de naturorienterade ämnena på högstadiet och ämnena slöjd och moderna språk trots upprepade rekryteringsförsök. Vidare framgår av intervju med rektorn att huvudmannen genomfört ansträngningar såsom att erbjuda personal att vidareutbilda sig för att bli legitimerade och behöriga lärare och att personal på skolenheten utbildar sig till handledare för att kunna ta emot studenter inom ramen för verksamhetsförlagd utbildning. Enligt rektorn är det inte möjligt att genomföra ytterligare förändringar i nuvarande tjänstefördelning då samtliga lärare undervisar fullt ut i enlighet med deras behörigheter.

Rättslig reglering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 2 kap. 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare, bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En person som avses i 2 kap 18 § första stycket skollagen får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisningen avser modersmål. (2 kap. 18 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Stenhammarskolan numera uppfyller författningarnas krav avseende att erbjuda elever en undervisning som i så stor utsträckning som möjligt bedrivs av legitimerade och behöriga lärare. Tillsynen visar att rektorn organiserat undervisningen utifrån lärares legitimation och behörigheter samt att huvudmannen vidtagit ansträngningar i form av återkommande annonsering och genom att erbjuda vidareutbildning för befintlig personal.

Skolinspektionen bedömer därmed att huvudmannen följt föreläggandet och att bristen avhjälpats. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning på modersmålet

Skolinspektionens tidigare beslut

I beslutet den 15 maj 2025 konstaterade Skolinspektionen att det fanns brister i skolenhetens arbete med studiehandledning på modersmålet. Tillsynen visade att det fanns elever på skolenheten som var i behov av studiehandledning på modersmålet i språken polska och kurdiska men som inte gavs det. Vidare framkom att det vid Skolinspektionens tidigare beslut kring Stenhammarskolan (beslut den 10 februari 2023 och uppföljningsbeslut den 14 november 2023) konstaterades brister i skolenhetens arbete med att erbjuda studiehandledning på modersmålet.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder samt av kompletterande information framgår att huvudmannen har identifierat vilka elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet och i vilka språk. Huvudmannen har inkommit med en sammanställning över behovet av studiehandledning på modersmålet och om behovet tillgodoses. Enligt huvudmannen finns det inget identifierat behov av studiehandledning i språket kurdiska då dessa elever inte längre går på skolan. Vidare framgår att studiehandledning i språket polska numera erbjuds på skolenheten. En rekrytering av studiehandledare i språket polska genomfördes under höstterminen 2025 och en studiehandledare anställdes i mitten av höstterminen. Slutligen framgår att rektorn har upprättat en ny rutin för att säkerställa att samtliga elevers behov av studiehandledning på modersmålet tillgodoses. Av rutinen framgår att ansökningar görs av skolenheten till den interkulturella enheten där huvudmannen fördelar resurser för att säkerställa att behovet av studiehandledning på modersmålet tillgodoses.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 3 kap. 12 c § skollagen, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövligt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Studiehandledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet. (3 kap. 12 i § skollagen)

Av skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Vidare framgår att en elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan. (5 kap. 4 § skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten numera uppfyller författningarnas krav avseende studiehandledning på modersmålet. Tillsynen visar att huvudmannen identifierat elevers behov av studiehandledning på modersmålet och säkerställt att detta ges. Skolinspektionen bedömer därmed att huvudmannen följt föreläggandet och att bristen avhjälpes. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Individuella studieplaner för nyanlända elever

Skolinspektionens tidigare beslut

I beslutet den 15 maj 2025 konstaterade Skolinspektionen att det fanns brister i skolenhetens arbete med att upprätta individuella studieplaner för nyanlända elever som mottagits i högstadiet. Tillsynen visade att det fanns nyanlända elever på skolenheten och att det inte upprättats individuella studieplaner för dessa elever. Vidare framkom att det vid Skolinspektionens tidigare beslut kring Stenhammarskolan (beslut den 28 mars 2023) konstaterades brister i skolans arbete med upprättandet av individuella studieplaner. I uppföljningsbeslut den 14 november 2023 bedömde Skolinspektionen att bristen vara åtgärdad. Att det därefter återigen förelåg brister inom området bedömdes som allvarligt.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att huvudmannen upprättat och förtydligat skolenhetens inskrivningsrutin för att säkerställa att individuella studieplaner upprättas för nyanlända elever i enlighet med författningarnas krav.

Av huvudmannens redovisning framgår vidare att det finns en nyanländ elev på skolenheten och att en individuell studieplan upprättats för eleven.

Av den inkomna individuella studieplanen framgår bland annat stödåtgärder och uppgifter om utbildningens huvudsakliga innehåll. Den individuella studieplanen följs upp utifrån angivna utvärderingsdatum.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att med nyanländ avses den som

1. har varit bosatt utomlands,
2. nu är bosatt i landet, och
3. har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år.

En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet. Som bosatt utomlands anses den som inte anses bosatt i landet enligt 29 kap. 2 §. (3 kap. 12 a § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att det för en nyanländ elev som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 3 kap. 12 c §, ska upprättas en individuell studieplan senast inom två månader från mottagandet. Studieplanen ska vara långsiktig och beskriva hur eleven ska uppnå behörighet till gymnasieskolans nationella program utifrån elevens mål. Den ska innehålla uppgifter om utbildningens huvudsakliga innehåll och planerade stödåtgärder. Studieplanen ska revideras löpande utifrån de bedömningar som görs av elevens ämneskunskaper. (3 kap. 12 g § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten numera uppfyller författningarnas krav avseende att upprätta individuella studieplaner för nyanlända elever som mottagits i högstadiet. Skolinspektionen bedömer därmed att huvudmannen följt föreläggandet och att bristen avhjälppts. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionens tidigare beslut

I beslutet den 15 maj 2025 konstaterade Skolinspektionen att det fanns allvarliga brister i hela skolenhetens arbete med stödprocessen. Det gällde extra anpassningar, anmälan, utredning, åtgärdsprogram, utvärdering av åtgärdsprogram, beslut om enskild undervisning, beslut om särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång samt att ge elever särskilt stöd i enlighet med en elevs beslutade åtgärdsprogram. Vidare

framkom att bristerna pågått under en längre tid och att bristerna påpekats vid Skolinspektionens tidigare tillsyn utan att bristerna åtgärdats. Bristerna bedömdes därför som särskilt allvarliga.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att rutinen gällande extra anpassningar på skolenheten uppdaterats och delats med skolans personal vid flera tillfällen under nuvarande läsår. Av rutinen framgår hänvisningar till skollagens krav på extra anpassningar, exempel på extra anpassningar och anvisningar gällande dokumentation av extra anpassningar i skolenhetens digitala system. Vidare framgår av redovisningen att rektor gett specialpedagogisk personal i uppdrag att se över och sammanställa vilka elever som är i behov av extra anpassningar samt följa upp att behovet tillgodoses. Av inkommen sammanställning framgår vilka elever som lärare bedömt är i behov av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att lärare dokumenterar elevers extra anpassningar i skolenhetens digitala system. Vidare framgår att specialpedagogisk personal vid två tillfällen per termin går igenom samtliga elever för att säkerställa att de ges extra anpassningar i de ämnen där eleverna befaras inte uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. De intervjuade uppger att alla elever som bedöms vara i behov av extra anpassningar ges det inom ramen för den ordinarie undervisningen. Lärarna ger som exempel på extra anpassningar anpassade uppgifter, inläst material och tillgång till modersmålslärare.

Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår vidare att elevhälsan är delaktig i arbetet med extra anpassningar. Personal med specialpedagogisk kompetens erbjuder vägledning och stöd i lärarnas arbete samt ansvarar för att följa upp extra anpassningar tillsammans med lärarna.

Av intervju med rektorn framgår att skolledningen genomfört organisatoriska förändringar för att säkerställa att alla elever ges de extra anpassningar de är i behov av. Rektorn uppger att skolenheten utökat antalet speciallärare, utökat antalet resurspersoner i klassrummen samt delat på klasser för att skapa förutsättningar för lärare att genomföra extra anpassningar.

Anmälan till rektorn

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att rektorn innan starten av läsåret 25/26 informerat all personal på skolenheten om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i

behov av särskilt stöd. Huvudmannen har även inkommit med en sammanställning över 18 elever som, trots extra anpassningar befaras inte uppfylla de betygskriterierna eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Enligt sammanställningen anmäldes dessa elever till rektorn den 16 respektive 17 juni 2025. Av dokumentstudier framgår att 27 elever anmäls till rektorn under perioden den 8 december 2025 till och med den 19 januari 2026.

Vidare framgår av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder samt intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn att lärare anmäler elever till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd om eleverna, trots extra anpassningar, befaras inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Lärare uppger i intervjuer att det finns en ny rutin på skolenheten gällande att anmäla elever till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd. Lärarna uppger att det är undervisande lärare som anmäler elever till rektorn och att anmälningar görs löpande under terminen. Enligt lärarna har samtliga elever som identifierats anmäls till rektorn. Anmälan görs även om elever uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Elevhälsan och rektorn uppger under intervju att samtliga elever som identifierats av huvudmannen innan starten av läsåret 25/26 anmäls till rektorn samt att elever anmäls till rektorn under nuvarande läsår. Av intervju med elevhälsan framgår att personal i elevhälsan genomför en kontroll av elevers måluppfyllelse två gånger per termin för att säkerställa att elever anmäls till rektorn om de, trots extra anpassningar, befaras inte komma att uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Rektorn uppger vidare att informationsinsatser genomförts för att säkerställa att lärare anmäler elever till rektorn.

Utredning av elevens behov av särskilt stöd

Huvudmannen har i sin redovisning av vidtagna åtgärder inkommit med en sammanställning över elever som anmäls för utredning om behov av särskilt stöd samt huruvida en utredning startats och om den slutförts fram till och med den 4 november 2025. Sammanställningen omfattar 37 elever. Huvudmannen uppger att utredning påbörjats för samtliga elever. Av redovisningen framgår vidare att rektorn upprättat en rutin där anmälan till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd sker via en blankett. Av rutinen framgår vidare att rektorn, biträdande rektor och personal i elevhälsan veckovis går igenom samtliga anmälningar för att säkerställa att utredning påbörjas. Rektorn beslutar därefter att starta utredning om behov av särskilt stöd. Av rutinen framgår slutligen att utredningar genomförs av elevhälsans personal.

Av dokumentstudier som genomfördes under verksamhetsbesöket framgår att under perioden den 11 november 2025 till och med den 27 februari 2026 har 27 elever anmälts till rektorn och att utredning om behov av särskilt stöd påbörjats för samtliga elever.

Lärare uppger i intervju att rektorn påbörjar en utredning om behov av särskilt stöd efter varje anmälan som görs. Av intervjuer med elevhälsa och rektorn framgår att rektorn beslutar om en utredning ska påbörjas eller inte. Om rektorn beslutar att inte påbörja en utredning är orsaken att eleven inte ges extra anpassningar alternativt att det finns en pågående utredning. Elevhälsan uppger i intervju att samråd alltid sker med elevhälsan i en utredning om behov av särskilt stöd samt att elev och vårdnadshavare erbjuds att delta i utredningen.

Åtgärdsprogram

Av den sammanställning som huvudmannen inkommit med i samband med redovisning av vidtagna åtgärder framgår att beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram fattats efter varje utredning om behov av särskilt stöd som avslutats före den 7 november 2025. Huvudmannen uppger att skolenhetens specialpedagogiska personal meddelar rektorn när en utredning om behov av särskilt stöd färdigställts och att rektorn fattar beslut om åtgärdsprogram eller att det inte ska utarbetas ett åtgärdsprogram. Beslutet fattas av rektorn, eller den rektorn delegerat beslutanderätten till, i skolenhetens digitala läroplattform. Huvudmannen har även inkommit med en sammanställning över åtgärdsprogram som följts upp och utvärderats under perioden den 15 maj 2025 till och med den 7 november 2025. Sammanställningen visar att utvärderingarna har resulterat i nya åtgärdsprogram eller ett beslut om att inte upprätta ett nytt åtgärdsprogram.

Av dokumentstudier framgår att tre utredningar om behov av särskilt stöd avslutats under perioden den 11 december 2025 och den 23 januari 2026. Rektorn har beslutat att utarbeta åtgärdsprogram efter avslutad utredning. Vidare framgår av dokumentstudier att rektorn fattat två beslut att inte utarbeta åtgärdsprogram under läsåret 25/26. I granskade åtgärdsprogram anges elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses, datum för när åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljningen och utvärderingen.

Lärare, elevhälsan och rektorn uppger i intervjuer att elever ges det särskilda stöd som framgår av elevernas beslutade åtgärdsprogram. Av intervju med elevhälsan och rektorn framgår att detta säkerställs genom uppföljning och utvärdering av elevers åtgärdsprogram som genomförs var åttonde vecka.

Beslut om enskild undervisning och beslut om särskild undervisningsgrupp

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att en ny rutin upprättats vid beslut om särskild undervisningsgrupp och beslut om enskild undervisning. Besluten fattas av rektorn och dokumenteras i ett åtgärdsprogram. I samband med redovisningen har huvudmannen inkommit med en förteckning över antal beslut om enskild undervisning och särskild undervisningsgrupp som fattats under perioden den 15 maj 2025 till och med den 7 november 2025. Av förteckningen framgår att 28 sådana beslut fattats för elever som ges sin undervisning på plats på Stenhammarskolan och att beslut fattats för 15 elever i gruppen för centralt anpassade insatser (CAI). Huvudmannen har även kommit in med tre avidentifierade beslut om särskild undervisningsgrupp eller enskild undervisning. Av besluten framgår elevens behov och särskilda skäl till placering i särskild undervisningsgrupp eller enskild undervisning.

Av dokumentstudier samt av intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår att rektorn beslutar om särskild undervisningsgrupp och enskild undervisning. Av intervju med rektorn framgår att beslut om särskild undervisningsgrupp och enskild undervisning följs upp och utvärderas var åttonde vecka i samband med att elevens åtgärdsprogram följs upp och utvärderas.

Beslut om anpassad studiegång

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att beslut om anpassad studiegång fattas av rektorn och att besluten dokumenteras i ett åtgärdsprogram. I samband med redovisningen har huvudmannen inkommit med en förteckning över antal beslut om anpassad studiegång som fattats under perioden den 15 maj 2025 till och med den 7 november 2025. Av förteckningen framgår att 27 beslut om anpassad studiegång fattats för eleverna som ges undervisning på plats på skolenheten och att 15 beslut fattats för elever i skolans externa undervisningsgrupp (CAI).

Av dokumentstudier och kompletterande dokument framgår att det i beslut om anpassad studiegång framgår de avvikelser som görs från den timplan, de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Av besluten framgår även en individuell motivering för dessa avvikelser. Av intervju med rektorn framgår att beslut om anpassad studiegång följs upp och utvärderas var åttonde vecka i samband med att elevens åtgärdsprogram följs upp och utvärderas.

Rättslig reglering*Extra anpassningar*

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev

eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 § skollagen, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 5 § skollagen)

Anmälan till rektorn och utredning av elevens behov av särskilt stöd

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Vidare framgår att samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Åtgärdsprogram

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. (3 kap. 10 § skollagen)

Beslut om enskild undervisning och särskild undervisningsgrupp

Av skollagen framgår att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. (3 kap. 11 § skollagen)

Beslut om anpassad studiegång

Av skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt i de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. (3 kap. 12 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Extra anpassningar

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet för att säkerställa att elever i behov av extra anpassningar ges sådana. Skolinspektionens föreläggande har således följts i denna del och verksamheten uppfyller nu författningarnas krav avseende extra anpassningar. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan till rektorn

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet för att se till att lärare och övrig skolpersonal har informerats om skollagens bestämmelser gällande skyldigheten att anmäla en elev som kan vara i behov av särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer vidare att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet för att se till att elever anmäls till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd. Skolinspektionens föreläggande har således följts i denna del och verksamheten lever upp till författningarnas krav gällande anmälan till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning av elevens behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet genom att det, för varje anmälan om behov av särskilt

stöd som inkommit till rektorn, startats en utredning. Skolinspektionens föreläggande har således följts och verksamheten lever nu upp till författningarnas krav gällande utredning av behov av särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet genom att rektorn, för varje utredning om behov av särskilt stöd som avslutas, fattar beslut att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Skolinspektionen bedömer vidare att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet genom att det i varje utarbetat åtgärdsprogram framgår elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoseas. Skolinspektionens föreläggande har således följts i denna del och verksamheten lever upp till författningarnas krav gällande åtgärdsprogram. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om enskild undervisning och beslut om särskild undervisningsgrupp

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet genom att säkerställa att rektorn fattar beslut om placering i särskild undervisningsgrupp eller enskild undervisning. Skolinspektionens föreläggande har således följts i denna del och verksamheten lever upp till författningarnas krav gällande beslut om enskild undervisning och beslut om särskild undervisningsgrupp. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om anpassad studiegång

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet genom att det i besluten om anpassad studiegång framgår de avvikelser som görs från den timplan, de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen samt motiveringen för dessa avvikelser. Skolinspektionens föreläggande har således följts i denna del och verksamheten lever upp till författningarnas krav gällande beslut om anpassad studiegång. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Niklas Sjöln

Beslutsfattare
Signerat av: Niklas Sjöln

X Caroline Göth

Föredragande
Signerat av: Caroline Göth

I ärendets slutliga handläggning har även enhetschef Tobias Thorén, regionstabsjurist Arvid Brogren och utredaren Anna Åhman Lundberg medverkat.